

τὸ εὐχαριστῶ πρὸς τὸν ποιητὴν, ὁ συνεργάτης μας τοῦ μεταφράζει καὶ τὸ ἐξῆς :

ΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

“Αχ ! θησαυροὶ μου φτωχοί, τῆς χαρᾶς ἀνωφελέστετη βρῦση !
Ὡ Κίβη, θυμᾶσαι τὴν πρώτην

φορὰ, ποῦ στόλωσες πόθου ματιὰς στὰ κρυμμένα μυστήρια ;
Κατάρρα σὲ κρίνει τὴν μέρα !

“Ὅμως, θυμᾶμενη πῶς σοῦ ἀντρειώθη τὸ αἱμάτινο στόμα,
λυμμένα τὰ γόνατα γέροντο.

ΦΥΛΛΟΛΟΓΟΣ

Σημ.—Βιβλία ποῦ ἔλαβε ἀκόμα ὁ «Νουμάς» : «Τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν ἐν τῇ Νεοελληνικῇ» ὑπὸ Ἀθανασίου Χ. Μπούτσου. Ἐν Ἀθήναις, τυπ. Π. Δ. Σακελλαρίου 1910, σελ. 54 ἄρ. 2.—«Περὶ τοῦ Νεοελληνικοῦ Λεξικοῦ», ἴδιος συγγραφεύς, ἴδιο τυπογραφεῖο, σελ. 4.—«Les Poèmes», nouvelle série No 1, revue. Paris, Juillet 1910, Faïque, éditeur.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ.—Ἄφου μας ξαναεἶπανε ὅλα τὰ παλιὰ καὶ γινιστὰ γιὰ τὴν καθαρῆυσά τους, συχάσανε τὸν περασμένο μῆνα οἱ καθαλιεῖροι της. Τσατίσματα—ὅπως λένε οἱ Σμυρνιοὶ—κᾶπου—κᾶπου. Ἡ «Ἀθῆναι» (31 Ἰουλίου) γράφοντας γιὰ ἓνα κκινούριο περιοδικό, λέει πῶς βγήκε ἀποικιλωτάτον εἰς ὕλην καὶ καλλιτεχνικὰς εἰκόνας, ἀλλὰ καὶ πολὴν μαλλιαρωσύνην, ἢ ὅποια ἀφαίρει [τί ἀφαίρει ;] ἀπὸ τὴν γενικὴν βαθμολογίαν τοῦ κομποῦ αὐτοῦ τεύχους». Καὶ τὸ «Ἐμπρὸς» τῆς ἴδιας μέρας, μιλώντας γιὰ τὶς διπλωματικὰς εἰρωνεῖες τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ στοὺς ρεπορτέρηδες του, ποῦ τοὺς εἶπε γιὰ τὰ Πανεπιστημιακὰ, πρῶτα πῶς βρίσκειται στὴν «προδοικὴν τοῦ Προοιμίου» καὶ ὕστερα πῶς ἔφτασε στὸ «χᾶρτη τῆς Σχολικῆς τοπογραφίας», γράφει : «Τί εἶναι πάλιν αὐτό ; ἤρχισαν ἀλληλερωτώμενοι οἱ δημοσιογράφοι. —Αὐτὸ εἶναι μαλλιαρῖσμος εἰς καθαρῆυσαν γλῶσσαν.»

Μὰ ἡ «Ἀκρόπολη» δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ κοιμηθῶνε σὲ χλωρὸ κλαρὶ τοὺς φίλους. Στὰ Λακωνικὰ της (22 Ἰουλίου) γράφει γιὰ τοὺς «Πάτερους», πῶς «ἀφοῦ ἔχουν νὰ βγάλουν καὶ μοιράζουν τζάμπα τὸ ἀγαθὸν προθέσεων φυλλαράκι, καλὰ θὰ ἔκαμαν ἂν τὸ ἐζωντανοποιούσαν λιγάκι τὴν τε γλῶσσαν τὸ τε περιεχόμενον. Τὸ κύριον ἄρθρον, τὰ χρηστὰ διδάγματα, διπλωμένα καὶ ξανκδιπλωμένα, σὲν ρευματικὰ γερόντια, στῆς ὑπερκαθαρῆυσης τὰ παπλώματα, κατανατοῦν ἀέρας φρέσκος» κτλ. Καὶ σ' ἄλλο φύλλο (29 Ἰουλίου) λέει γιὰ τὸν ὑποψήφιον κ. Π. Λαγοπάτη : «Δὲν θὰ ἦτο δυνατόν, ἀφοῦ ὀμιλεῖ πρὸς τὸν λαόν, νὰ μεταχειρίζεται γλῶσσαν ἀπλουστεράν ; Τὰ ὠραῖα του λόγια ζήτημα εἶναι ἂν ἐνόησαν οἱ μισοὶ ἐκ τῶν ἀκρατῶν, διότι ἐλέχθησαν εἰς στρυφνὴν καθαρῆυσαν.»

Καὶ μόνο στὰ «Παναθηναῖα» (τεύχος 235—6 τοῦ Ἰουλίου σελ. 216 καὶ 217) βᾶσταξε ὁ καυγάς. Τονὲ βᾶσταξε δηλαδὴ ὁ κ. Α. Σκιας (τὰ συχαρήκια μας ποῦ ἔγινε καθηγητὴς καὶ τὸ Πανεπιστήμιον !),

μὲ νέα ὁμῶς ὑποχώρησι. Παραδέχτηκε πιά πῶς ἡ δημοτικὴ ζῆ καὶ βασιλεύει καὶ εἶναι φιλολογικὴ ἀδιάλεκτος», δίπλα στὴν καθαρῆυσά του. Ἄφου δηλαδὴ κατέχομεν ἱκανὸν ἀριθμὸν δημοτῶν ἀφμάτων ἐξαιρέτου ποιητικῆς ἀξίας, ὑπάρχουσι δὲ καὶ παραδείγματα ποιητῶν εὐδοκίμως μεταχειρισθέντων διάλεκτον περίπου ὁμοίαν πρὸς τὴν τῶν ἀφμάτων ἐκείνων, δυνάμεθα νὰ καλλιεργήσωμεν καὶ τὴν δημοτὴν ταύτην διάλεκτον ἰδίως μὲν ἐν τῇ ποιήσει, ἀλλ' οὐχ ἦτον καὶ ἐν τῇ πεζογραφίᾳ εἰς ὅσα εἶδη φαίνεται εὐδοκιμοῦσα. Τοῦτο οὐδεμίαν βλάβην δύναται νὰ προξενήσῃ οὔτε εἰς τὴν γλῶσσαν οὔτε εἰς τὴν λογοτεχνίαν. Ἐπιβλαβὲς ὁμῶς καὶ ἄστοπον θεωρῶ μόνον τοῦτο, ἦτοι νὰ γράφῃ τις ἔργον τι ἐν τῇ καθαρῆυσι κατὰ τὰ ἐννεα δέκατα καὶ ἔπειτα νὰ νομίζῃ ὅτι ὀφείλει νὰ ἐκχυδαίῃ ἐκ τοῦ προχείρου καὶ ὅπως τύχῃ τὸ ὑπολοιπὸν ἐν δέκατον, ἔτι ἐπιβλαβέστερον δὲ νὰ νομίζῃ καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ταῦτα πράττων γράφει δῆθεν τὴν δημοτικὴν καὶ νὰ ψάλλῃ κατὰ τῆς καθαρῆυσης μυρία ὅσα.» Πολὺ σωστά. Φαίνεται ὁμῶς πῶς ὁ κ. Σκιας μονάχα γιὰ τὰ «Παναθηναῖα» μιλάει καὶ γιὰ τὴν γλῶσσαν τους, ποῦ δὲν εἶναι οὔτε δημοτικὴ οὔτε καθαρῆυσά. Καὶ γι' αὐτὸ τὰ «Παναθηναῖα» βγαίνοντες νὰ τοῦ ἀπαντήσωμε καὶ νὰ διακρινέσωμε τὴν δημοτικὴν ποῦ αἰεὶ μὲ τὸ μέρος της τοὺς φυσικοὺς νόμους, τὴν ἀλήθειαν, τὴν ζωὴν, τοῦ ἀπαντοῦνε μὲ τὴν ἀκανόνιστή τους καθαρῆυσά καὶ τονὲ βρίζουνε τὸν ἄθρωπο πῶς «δὲν ἐπρόσεξεν», δὲν ξέρει δηλαδὴ τὸ ζήτημα. Τὸ ξέρει καὶ τὸ παραξέρει ὁ κ. Σκιας, ἀφοῦ παραδέχεται τὴν δημοτικὴν καὶ τὴν πεζογραφία εἰς ὅσα εἶδη φαίνεται εὐδοκιμοῦσα—σ' ὅλα δηλαδὴ. Τὰ «Παναθηναῖα» δὲν τὸ ξέρουνε, ποῦ μόνον στὴν ποίησιν καὶ στὸ χωριάτικο διήγημα τὴν παραδέχονται, καὶ σ' ὅλα τὰλλα εἶδη τοῦ λόγου θέλουνε τὴν μιζοβάρβαρη καθαρῆυσά τους.

ΑΘΗΝΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Σ' ἓνα φίλο, στὰ ξένα)

Ἀθήνα, 5 τοῦ Τετυγητῆ.

Ἐκλογὲς ἔχομε, κ' εἰδήθη δὲ θὰ τῶπαίνες, ἂν οἱ κομματικοὶ μας ἀρχηγοί, γιὰ νὰ χτυπήσωμε τὸ Βενιζέλο καὶ τὸ Δραγούμη, δὲν ἀνακατεύουσι τὸν κόσμον μὲ τοὺς ἄλλους Κρητικοὺς ὑποψήφιους γιὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευση. Τοὺς βάλανε κάλλη διχῶς νὰ τοὺς ρωτήσωμε. Οἱ Νεότουρκοι χγρίεψανε, οἱ Δυνάμεις μπήκανε στὴ μέση, φοβερίζουσι νὰ ξανακᾶμουνε κατοχὴ. Ὁ Μιχελιδάκης μὲ τοὺς ἄλλους δηλώσανε πῶς δὲν τὴν δέχονται τὴν ὑποψηφιότητα. Ὁ Βενιζέλος τὸ εἶχε δηλωμένο ἀπαρχῆς, μὰ νὰ δεῦμε τί θὰ βγῆ ἀπὸ τίς κάλπες. Γιατὶ φαίνεται πῶς στὴν Ἀθήνα τοῦλάχιστον οἱ Κρητικοὶ θὰ ψηφιστοῦνε, γιὰ τιμητικὴ ἐκδήλωσι — ὅπως δὰ τότε κι ὁ Ράλλης, ποῦ ἔγιν' ἀφορμὴ νὰ γίνῃ ἀληθινὰ διπλωματικὸ ζήτημα ἢ ἐκλογὴ. Ὡς τόσο ὁ Βενιζέλος, περνώντας ἀπὸ τὴν Βενετία (ὅπου τοῦ βγάλανε πῶς ἀντάμωσι τὸν Ἰταλὸ δοῦκα τῶν Abruzzi, γιὰ νὰ τοῦ προσφέρῃ τὸ ἑλληνικὸ στέμα), ταξιδεύει στὴν Ἑλβετία